

PROGRAM PRIORYTETOWY

Tytuł programu:

Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie skutków zagrożeń środowiska

1. Cel programu

Celem programu jest podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu i zagrożeń naturalnych (m.in. zgodnie z kierunkami działań zapisanymi w „Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”¹) oraz poważnych awarii, usprawnienie usuwania ich skutków oraz wzmocnienie wybranych elementów zarządzania środowiskiem.

2. Wskaźnik osiągnięcia celu

Stopień realizacji celu programu mierzony jest za pomocą wskaźnika osiągnięcia celu p.n.:

1) **Liczba zakupionego sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń (szt.)**

Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnych i zwrotnych form dofinansowania wynosi **co najmniej 160 szt.**

2) **Liczba osób objętych ochroną przed zagrożeniami (l. os.)**

Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnych i zwrotnych form dofinansowania wynosi **co najmniej 15 000 os.**

3. Budżet

Budżet na realizację celu programu wynosi **do 291 013 tys. zł**, w tym:

- 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania – do 116 013 tys. zł,
- 2) dla zwrotnych form dofinansowania – do 175 000 tys. zł.

¹ dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29.10.2013 r.

4. Okres wdrażania

Program realizowany będzie w latach 2015 – 2023, przy czym:

- 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą **do 2022 r.**
- 2) środki wydatkowane będą **do 2023 r.**

5. Terminy i sposób składania wniosków

Nabór wniosków odbywa się w trybie ciągłym.

Terminy, sposób składania i rozpatrywania wniosków określone zostaną odpowiednio w ogłoszeniu o naborze lub w regulaminie naboru, które zamieszczane będą na stronie internetowej NFOŚiGW.

6. Koszty kwalifikowane

- 1) okres kwalifikowalności kosztów od 01.01.2015 r. do 30.11.2023 r., w którym to poniesione koszty mogą być uznane za kwalifikowane,
- 2) koszty kwalifikowane – zgodnie z „Wytycznymi w zakresie kosztów kwalifikowanych”, z zastrzeżeniem, że:
 - a) koszty zarządzania przedsięwzięciem ograniczone są do kosztów nadzoru inwestorskiego, które nie mogą przekraczać 3 % kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia (wydatki przekraczające limit stanowią koszty niekwalifikowane przedsięwzięcia),
 - b) niekwalifikowane są koszty nabycia środków trwałych w formie leasingu.
- 3) współfinansowanie projektów finansowanych ze środków zagranicznych realizowane jest w zgodzie z zasadami obowiązującymi w programach pomocowych, przy czym dopuszcza się finansowanie wydatków niekwalifikowanych w formie pożyczki, z zastrzeżeniem pkt. 6.2.b.

7. Formy i warunki udzielania dofinansowania

7.1 Formy dofinansowania

Pożyczka.

7.2 Intensywność dofinansowania

Dofinansowanie do 100 % kosztów kwalifikowanych.

7.3 Warunki dofinansowania

- 1) realizacja przedsięwzięcia powinna wynikać z dokumentów programowo-planistycznych lub strategicznych poziomu rządowego, ponadregionalnego, regionalnego lub innych dokumentów strategicznych (np. miejskich planów adaptacji do zmian klimatu przyjętych uchwałą rady miasta lub gminy)²,
- 2) dla wniosków z zakresu zapobiegania i likwidacji skutków nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, gdzie wartość dofinansowania w zakresie likwidacji szkód ustalana jest na podstawie szacunku szkód przeprowadzonego, zgodnie z kompetencjami, przez wojewodę lub dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, wartość szacunku szkód, o którym mowa powyżej, nie może być niższa niż 1 mln zł, przy czym dofinansowanie NFOŚiGW nie może zastąpić kosztów refundowanych przez firmy ubezpieczeniowe, a wniosek o dofinansowanie nie został złożony później, niż dwa lata po powstaniu szkody,
- 3) kwota pożyczki: od 200 tys. zł, z zastrzeżeniem zadań określonych w punkcie 7.5.5, dla których minimalna kwota pożyczki wynosi 50 tys. zł,

² dotyczy działań określonych w pkt. 7.5.1, 7.5.2 i 7.5.4

- 4) oprocentowanie: WIBOR 3M, lecz nie mniej niż 2 % w skali roku. Odsetki z tytułu oprocentowania spłacane są na bieżąco w okresach kwartalnych. Pierwsza spłata na koniec kwartału kalendarzowego, następującego po kwartale, w którym wypłacono pierwszą transzę środków,
- 5) okres finansowania: pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 15 lat, przy czym okres finansowania jest liczony od daty pierwszej planowanej wypłaty transzy pożyczki do daty spłaty ostatniej raty,
- 6) okres karencji: przy udzielaniu pożyczki może być stosowana karencja w spłacie rat kapitałowych liczona od daty wypłaty ostatniej transzy pożyczki do daty spłaty pierwszej raty kapitałowej, lecz nie dłuższa niż 6 miesięcy od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia,
- 7) pożyczka może być częściowo umorzona na warunkach określonych w „Zasadach udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej” z zastrzeżeniem, że pożyczka udzielona jednostce samorządu terytorialnego lub związkowi jednostek samorządu terytorialnego oraz spółce kapitałowej świadczącej usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego, w której udział jednostki samorządu terytorialnego, w tym związku jednostek samorządu terytorialnego, w kapitale zakładowym tej spółki jest nie mniejszy niż 70%, na przedsięwzięcie związane z gospodarką ściekową lub na przedsięwzięcie związane z adaptacją do zmian klimatu oraz ograniczaniem skutków zagrożeń środowiska może być umorzona w następujący sposób:
 - a) w przypadku, gdy wartość wskaźnika G^3 jest mniejsza niż 1200 w wysokości do 50% wypłaconej kwoty pożyczki, lecz nie więcej niż 5 milionów złotych⁴,
 - b) w przypadku, gdy wartość wskaźnika G^3 jest większa lub równa 1200 w wysokości do 30% wypłaconej kwoty pożyczki, lecz nie więcej niż 5 milionów złotych⁴.
- 8) w przypadkach, gdy dofinansowanie stanowi pomoc publiczną, jest ono udzielane zgodnie z regulacjami dotyczącymi pomocy publicznej.

7.4 Beneficjenci

- 1) jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego,
- 2) jednostki tworzące system szkolnictwa wyższego i nauki w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, 2024),
- 3) spółki prawa handlowego, przedsiębiorstwa państwowe, państwowe osoby prawne.

7.5 Rodzaje przedsięwzięć

- 1) działania w zakresie adaptacji do zmian klimatu w miastach, w tym: „zielono-niebieska” infrastruktura, likwidacja powierzchni nieprzepuszczalnych, systemy zagospodarowania wód opadowych i kanalizacja deszczowa,
- 2) działania z zakresu zapobiegania powodzi i suszy, w tym: zwiększanie retencji w ekosystemach, urządzenia wodne,
- 3) zaopatrzenie ludności w wodę do picia, w tym: budowa i modernizacja ujęć wód i stacji uzdatniania wody oraz sieci wodociągowych,
- 4) działania dotyczące opracowania i wdrożenia systemu monitoringu zagrożeń i systemu wczesnego ostrzeżenia przed zagrożeniami,

³ Wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie, o którym mowa w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1530, z późn. zm.), przy czym bierze się pod uwagę wskaźnik określony dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku.

⁴ Dla określenia procentowego poziomu umorzenia uwzględniana jest najwyższa wartość wskaźnika G spośród gmin w powiecie lub województwie albo gmin wchodzących w skład związku gmin lub spółki.

- 5) realizacja przedsięwzięć planistycznych i strategicznych w zakresie metod i narzędzi do analizowania zagrożeń spowodowanych zmianami klimatu, w tym lokalne i regionalne plany i strategię uwzględniające działania adaptacyjne,
- 6) usuwanie skutków awarii i zagrożeń środowiska na obiektach ochrony środowiska i gospodarki wodnej, morskich obszarach przybrzeżnych oraz naturalnych akwenach,
- 7) zakup specjalistycznego sprzętu do prognozowania i zapobiegania skutkom zagrożeń naturalnych i poważnych awarii,
- 8) przedsięwzięcia w zakresie adaptacji do zmian klimatu, realizowane ze środków zagranicznych.

8. Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

KRYTERIA DOSTĘPU

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru ^{*)}		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w programie priorytetowym		
5.	W ciągu ostatnich 3 lat przed dniem złożenia wniosku NFOŚiGW nie wypowiedział Wnioskodawcy lub nie rozwiązał z nim umowy o dofinansowanie – za wyjątkiem rozwiązania za porozumieniem stron – z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy		
6.	Wnioskodawca wywiązuje się z zobowiązań publicznoprawnych na rzecz NFOŚiGW, właściwych organów, czy też podmiotów		
7.	Wnioskodawca wywiązuje się z zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz NFOŚiGW		
8.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z programem priorytetowym ^{*)}		
9.	Realizacja przedsięwzięcia nie została zakończona przed dniem złożenia wniosku		
10.	Okres realizacji przedsięwzięcia i wypłaty dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym		
11.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z programem priorytetowym		
12.	<p>a. w przypadku przedsięwzięć wskazanych w punktach 7.5.1, 7.5.2, 7.5.4: oświadczenie, że realizacja przedsięwzięcia wynika z dokumentów programowo-planistycznych lub strategicznych poziomu rządowego, ponadregionalnego, regionalnego, lub innych dokumentów strategicznych (np. miejskich planów adaptacji do zmian klimatu przyjętych uchwałą rady miasta lub gminy),</p> <p>b. w przypadku przedsięwzięć wskazanych w punktach 7.5.3, 7.5.5, 7.5.6, 7.5.7, 7.5.8 – nie dotyczy.</p>		
13.	Wartość szacunku szkód, przeprowadzona zgodnie z kompetencjami przez właściwego wojewodę lub dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, wynosi co najmniej 1 mln zł, a wniosek o dofinansowanie nie został złożony później, niż dwa lata po powstaniu szkody (dotyczy przedsięwzięć wskazanych w punkcie 7.5.6)		

^{*)} szczegółowe wymagania dotyczące spełnienia kryterium może zawierać ogłoszenie o naborze

KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	PUNKTY	WAGA	WYNIK OCENY
I.	ZASADNOŚĆ REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA			
1.	Ocena planowanego efektu ekologicznego - wpływ na realizację wskaźników programu priorytetowego	3 4 5	6	max 30 pkt
<p><i>Zasady oceny:</i></p> <p>Zasady oceny dla działań wskazanych w ust. 7.5 pkt: 1, 2, 4:</p> <p>3 pkt – przedsięwzięcie zapewnia ochronę mniej niż 100 osób</p> <p>4 pkt – przedsięwzięcie zapewnia ochronę 100-1000 osób</p> <p>5 pkt – przedsięwzięcie zapewnia ochronę powyżej 1000 osób</p> <p>Zasady oceny dla działań wskazanych w ust. 7.5 pkt.3:</p> <p>3 pkt – przedsięwzięcie zapewnia przyłączenie do sieci wodociągowej lub/i ulepszone zaopatrzenie w wodę dla mniej niż 100 osób</p> <p>4 pkt - przedsięwzięcie zapewnia przyłączenie do sieci wodociągowej lub/i ulepszone zaopatrzenie w wodę dla 100 - 500 osób</p> <p>5 pkt - przedsięwzięcie zapewnia przyłączenie do sieci wodociągowej lub/i ulepszone zaopatrzenie w wodę dla więcej niż 500 osób</p> <p>Zasady oceny dla działań wskazanych w ust. 7.5 pkt: 5-8:</p> <p>3 pkt – przedsięwzięcie o zasięgu lokalnym</p> <p>4 pkt – przedsięwzięcie o zasięgu regionalnym</p> <p>5 pkt - przedsięwzięcie o zasięgu ogólnokrajowym lub dotyczy usuwania skutków naturalnych zagrożeń środowiska lub awarii</p>				
Suma punktów w obszarze I				max 30 pkt
<i>(minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny w ramach obszaru wynosi 60% możliwych do uzyskania punktów)</i>				
II.	WYKONALNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA			
1.	Ocena uzasadnienia wyboru przyjętego rozwiązania/technologii	0 5	2	max 10 pkt
<p><i>Zasady oceny:</i></p> <p>0 pkt - brak dostatecznego uzasadnienia wyboru rozwiązania realizacyjnego</p> <p>5 pkt -przedstawiono niezbędne dane uzasadniające wybór rozwiązania realizacyjnego lub poprawną analizę opcji</p> <p><i>Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) powoduje odrzucenie wniosku</i></p>				

2.	Ocena realności wdrożenia przyjętego rozwiązania	0 3 4 5	2	max 10 pkt
<p><i>Zasady oceny:</i></p> <p>0 pkt - podmiot nie jest przygotowany do realizacji przedsięwzięcia, harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji jest niezgodny z założeniami programu</p> <p>3 pkt - harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji jest zgodny z założeniami programu</p> <p>4 pkt - podmiot posiada wszystkie niezbędne pozwolenia i decyzje do realizacji przedsięwzięcia, nie ogłoszono przetargu na wykonanie przedsięwzięcia, harmonogram rzeczowo-finansowy jest zgodny z założeniami programu</p> <p>5 pkt - podmiot posiada wszystkie niezbędne pozwolenia i decyzje do realizacji przedsięwzięcia, ogłoszono przetarg na wykonanie przedsięwzięcia, harmonogram rzeczowo-finansowy jest zgodny z założeniami programu</p> <p><i>Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) nie powoduje odrzucenia wniosku</i></p>				
3.	Ocena przygotowania instytucjonalnego do wdrożenia przyjętego rozwiązania	0 3 4 5	2	max 10 pkt
<p><i>Zasady oceny:</i></p> <p>0 pkt - Wnioskodawca nie posiada struktury organizacyjnej i doświadczenia w realizacji przedsięwzięć zgodnie z programem</p> <p>3 pkt - Wnioskodawca posiada strukturę organizacyjną lecz nie posiada doświadczenia w realizacji przedsięwzięć zgodnie z programem</p> <p>4 pkt - wnioskodawca posiada strukturę organizacyjną i doświadczenie w realizacji przedsięwzięć zgodnie z programem</p> <p>5pkt - Wnioskodawca posiada strukturę organizacyjną i doświadczenie w realizacji przedsięwzięć zgodnie z programem, współfinansowanych z wykorzystaniem środków zagranicznych lub NFOŚiGW /WFOŚiGW</p> <p><i>Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) nie powoduje odrzucenia wniosku</i></p>				
<p>Suma punktów w obszarze II</p> <p><i>(minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny w ramach obszaru wynosi 60% możliwych do uzyskania punktów)</i></p>				max 30 pkt
III.	EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA			
1.	Ocena niezbędności zakresu przedsięwzięcia dla osiągnięcia efektu ekologicznego	0 5	3	max 15 pkt
<p><i>Zasady oceny:</i></p> <p>0 pkt - dane we wniosku nie potwierdzają, że zakres przedsięwzięcia jest niezbędny dla osiągnięcia efektu ekologicznego określonego w programie</p> <p>5 pkt - dane we wniosku potwierdzają, że zakres przedsięwzięcia jest niezbędny dla osiągnięcia efektu ekologicznego określonego w programie</p> <p><i>Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) powoduje odrzucenie wniosku</i></p>				
2.	Ocena wysokości kosztów pod warunkiem zaakceptowania ich kwalifikowalności w poszczególnych kategoriach	0 5	2	max 10 pkt

Zasady oceny:

0 pkt - brak szacunku kosztów lub nie ma uzasadnienia kalkulacji w przedstawionych przez Wnioskodawcę dokumentach

5 pkt - szacunek kosztów ma odzwierciedlenie w danych historycznych (zaczepniętych z innych umów), dokonany jest na postawie rozeznania rynku lub sporządzony jest zgodnie z zasadami sporządzania kosztorysu inwestorskiego lub na podstawie programu funkcjonalno-użytkowego

negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) powoduje odrzucenie wniosku

3.	Syntetyczna wskaźnikowa analiza efektywności kosztowej	0 3 5	3	max 15 pkt
----	--	-------------	---	-------------------

Zasady oceny:

Dla przedsięwzięć z ust. 7.5 pkt: 2, 4 i 6 wskaźnikiem efektywności kosztowej jest iloraz wartości majątku chronionego w ramach realizacji przedsięwzięcia (wartość szacunku strat) do nakładów inwestycyjnych. Wartość szacunku strat w przypadku przedsięwzięć przeciwpowodziowych szacowana na podstawie danych uzyskanych z map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, sporządzonych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”. W przypadku przedsięwzięć dotyczących usuwania skutków awarii i zagrożeń środowiska na obiektach ochrony środowiska i gospodarki wodnej, morskich obszarach przybrzeżnych oraz naturalnych akwenach wykorzystywana będzie realna, potwierdzona wartość strat.

Wskaźnik efektywności = wartość szacunku strat w przypadku wystąpienia zagrożenia środowiska/wartość planowanej inwestycji

0 pkt - poniżej 0,8

3 pkt - od 0,8 do 1,0 (wymagane jest uzasadnienie)

5 pkt - powyżej 1,0

Dla przedsięwzięć z ust. 7.5 pkt: 1, 3, 5, 7, 8 przeprowadzona będzie ocena indywidualna w tym zakresie. Podstawą oceny będzie analiza wiarygodności przedstawionego przez wnioskodawcę uzasadnienia planowanych kosztów.

W przypadku negatywnej oceny przyznawane będzie **0 pkt**, w przypadku pozytywnej oceny **5 pkt**.

Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) powoduje odrzucenie wniosku

Suma punktów w obszarze III <i>(minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny w ramach obszaru wynosi 60% możliwych do uzyskania punktów)</i>	max 40 pkt
Suma punktów z oceny w obszarach I-III <i>(minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny przedsięwzięcia wynosi 60 punktów)</i>	max 100 pkt
Ocena łączna – suma punktów z poszczególnych obszarów tematycznych i kryteriów horyzontalnych <i>(minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny przedsięwzięcia wynosi 60 punktów)</i>	

KRYTERIA JAKOŚCIOWE DOPUSZCZAJĄCE

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
I.	OCENA FINANSOWA (o ile dotyczy)		
1.	Analiza bieżącej sytuacji finansowej Wnioskodawcy.*		
<p><i>Zasady oceny:</i></p> <p>Ocena przeprowadzana jest na podstawie zweryfikowanych przez NFOŚiGW danych finansowych przedstawionych we wniosku (wraz z załącznikami) zgodnie z <i>Metodyką oceny finansowej wniosku o dofinansowanie</i></p> <p>Kryterium jest oceniane pozytywnie o ile z oceny wynika, iż Wnioskodawca nie znajduje się w złej sytuacji finansowej</p> <p>Negatywna ocena kryterium <i>nie powoduje odrzucenia wniosku o ile ocena kryterium nr 2 jest pozytywna</i></p>			
2.	Analiza prognozowanej sytuacji finansowej Wnioskodawcy – w tym analiza wykonalności i trwałości finansowej.*		
<p><i>Zasady oceny:</i></p> <p>Ocena przeprowadzana jest na podstawie zweryfikowanych przez NFOŚiGW danych finansowych przedstawionych we wniosku (wraz z załącznikami) zgodnie z <i>Metodyką oceny finansowej wniosku o dofinansowanie</i>. Kryterium jest oceniane pozytywnie o ile z oceny prognozowanej sytuacji finansowej Wnioskodawcy wynika, iż nie znajduje się on w złej sytuacji finansowej i jest w stanie zapewnić wykonalność i trwałość finansową oraz zbilansowanie źródeł finansowania projektu</p> <p>Negatywna ocena kryterium <i>powoduje odrzucenie wniosku niezależnie od wyników oceny kryterium nr 1</i></p>			
* nie dotyczy państwowych osób prawnych			
II.	OCENA DOPUSZCZALNOŚCI POMOCY PUBLICZNEJ		
1.	Dopuszczalność pomocy publicznej zgodnie z przepisami o pomocy publicznej		
<p><i>Zasady oceny:</i></p> <p>Ocena dopuszczalności i intensywności wnioskowanej pomocy publicznej pod kątem jej zgodności z warunkami określonymi we właściwych przepisach o pomocy publicznej</p> <p>Negatywna ocena kryterium <i>powoduje odrzucenie wniosku</i></p>			

9. Postanowienia dodatkowe

Do niniejszego programu priorytetowego mają zastosowanie „Zasady udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej” oraz „Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”.